

AANBEVELINGEN VOOR DE KANSENKAART

WERKGROEP DUURZAAMHEID OOST

1. Inleiding

Doetinchem / De Achterhoek CO2 neutraal in 2030.

Na het bezoeken van een Energieatelier (Energy Game, informatie en discussie), een bijeenkomst bij het Graafschap Stadion met veel informatie over verschillende vormen van groene energie, een excursie naar een biovergister, een zonnepark en een windmolen gaan 16 bewoners aan de slag in twee werkgroepen, Oost en West. Op 13 juli aanstaande moeten er aanbevelingen liggen voor een Kansenskaart voor Doetinchem. Op wereld, Europees, nationaal en lokaal niveau willen we toe naar een CO2 neutrale wereld. Dat betekent energie besparen en duurzaam opwekken; een transitie. Naast onderzoek naar praktische en technische groene toepassingen is het nu in Doetinchem allereerst aan de orde dat bewoners zich gaan realiseren dat er echt iets aan de hand is. Hoe kunnen we dat, met de kennis die we hebben over ons gebied en de aard van haar inwoners, aanpakken? De verleiding is groot om meteen naar oplossingen te gaan zoeken. Dat is de beste plek voor windmolens, en die voor zonnepanelen. Maar dan zouden we de eerste noodzakelijke stap overslaan: bewustwording en draagvlak creëren bij de bewoners.

We gaan op twee sporen zitten:

- 1) Wat is nodig om de Doetinchemse bewoners zich werkelijk bewust te laten worden van de urgentie van de energietransitie en mee te laten denken?
- 2) Bespiegelen wat mogelijke oplossingen zouden kunnen zijn, en hoe om te gaan met de verschillende soorten weerstand.

2. Samenvatting

De energie transitie zou met stip boven aan de gemeentelijke agenda moeten staan. Er moet fors worden geïnvesteerd in een creatieve wijze van benadering van de Doetinchemse bewoners om de energietransitie en de urgentie ervan onder de aandacht te brengen en draagvlak te genereren voor haalbare oplossingen.

Naast deze algemene communicatie zouden er ontmoetingen plaats moeten vinden tussen bewoners uit gebieden die in de beleving van die bewoners een (sociale) eenheid vormen en college- en raadsleden en experts in verschillende wijzen van energieopwekking. Hier moet ruimte zijn voor kennismaking, ideeën en vragen van die bewoners en ook aandacht voor wat

de verschillende mogelijkheden voor financiële consequenties hebben voor de bewoners. Doel is het maatschappelijk activeren van zo veel mogelijk inwoners en het vormen van lokale werkgroepen, zowel in de kernen als de buitengebieden.

Bij die ontmoetingen is kaartmateriaal aanwezig waarop opties van verschillende energieopwekkingen aangegeven zijn, waar de bewoners op kunnen gummen en tekenen.

Onze kansenkaart voorziet in locaties voor zonne- en windenergie. Verder benoemen we een aantal andere vormen van duurzame energie zonder dat deze uitgewerkt zijn.

3. Communicatie naar bewoners

De algemene Goedemorgen communicatie en uitnodiging voor de energieateliërs hebben tot geringe respons geleid. Uit de ca. 80 bezoekers zijn 16 bewoners overgebleven die nu in werkgroepverband voorstellen voorbereiden voor de kansenkaart; op een totaal inwonertal van een kleine 57.000 een wel heel laag percentage. Om het onderwerp wel breed onder de aandacht te krijgen en de urgentie ervan zijn berichten in de krant en op de website niet genoeg.

De gemeente zal een inspirerend voorbeeld moeten zijn en duidelijk onder de aandacht brengen wat er nu al gedaan is en in beleid verankerd zit.

gD zal een creatieve, gevarieerde communicatiecampagne moeten bedenken en uitvoeren om de Doetinchemse bevolking werkelijk te bereiken.

gD moet een inspirerend voorbeeld zijn en een voortrekkersrol vervullen en duidelijk zijn over wat er al gedaan is of op de rol staat.

Budget reserveren voor deze communicatie.

4. Maatschappelijke activering

De werkgroep realiseert zich dat draagvlak in wijken, buurten, maar zeker ook in het buitengebied gezocht zal moeten worden door een directe en persoonlijke benadering, m.b.v. bewoners die in een sociaal samenhangend gebied positief bekend staan (bijvoorbeeld via buurtvereniging).

Er zal geïnvesteerd moeten worden in het aangaan van contact en opbouwen van vertrouwen. Er moet ruimte gegeven worden aan eigen ideeën en creativiteit. Burgemeester, raadsleden en organisaties als het Waterschap en Vitens, misschien een keer een Kamerlid of zo, en experts op gebied van verschillende vormen van groene energie zullen aanwezig en benaderbaar moeten zijn. De gemeente zal letterlijk en figuurlijk de boer op moeten.

Een transitie is gaande en onvermijdelijk. Welke mogelijkheden zijn er, welke alternatieven? Welk gebied is geschikt voor wat? Wat is het financiële plaatje en welke ondersteuningsmogelijkheden zijn er vanuit de overheden? Hierover moet duidelijke voorlichting gegeven worden, zodat bewoners ook wat beeld krijgen van waar eventueel een keuze uit te maken is.

Investeren in contact met burens: luisteren, informatie geven, mogelijkheden zoeken. Daarna per lokale werkgroep de achterban informeren en activeren. Misschien is het een idee om daarnaast een werkgroep in het leven te roepen die in de omgeving de goede ideeën gaat inventariseren. Bewoners moeten niet alleen nu, bij de komst van molens en panelen, geactiveerd en betrokken, maar blijvend betrokken en meebepalend zijn, blijvend belangrijke gesprekspartner bijvoorbeeld door multidisciplinaire werkgroepen te starten, waar bewoners inzitten, samen met experts, ondernemers, boeren, ambtenaren enz.

Mensen bereiken door een 'bom' te plaatsen; opvallend nieuws om mensen te triggeren.

Bij bijeenkomsten onze kansenkaart bespreken als mogelijkheid, en vragen: "wat willen jullie?"

Sleutelfiguren uit de buurtgroepen betrekken bij organisatie van het communicatietraject.

Goede voorbeelden uit de buurt beschikbaar hebben (zoals bijvoorbeeld de H2 fabriek Bronckhorst).

Deskundigen aanwezig die ter plekke informatie kunnen geven en vragen beantwoorden.

Het is niet ...of....of... , maar ....en.....en....en...

5. Criteria

Zonne-energie

Zonne-energie: er zijn al gronden aan te wijzen die reeds omzoomd zijn door een groensingel, die potentieel zijn om tot zonnepark omgevormd te worden.

Verder zijn er ook gronden die nu (nog) niet omzoomd zijn door groensingels, die eenvoudig geschikt gemaakt kunnen worden.

Combinaties: Als het maar even mogelijk is een combinatie van zonnepark met iets anders dat past en gewenst is in die omgeving. Bijvoorbeeld een

wandelpark, beweegtuintuin, outdoormogelijkheden, natuurontwikkeling en kleinschalige landbouw.

Naamgeving: Laat deze combinatie doorklinken in de naam: Sport- en energiepark IJzerveorde, Natuur- en energiepark Slangenburg of dat soort namen.

Opbrengst: de opgewekte stroom zo veel mogelijk ter beschikking van de buurt, bijvoorbeeld middels een Postcoderoos.

Begroeiing en omheining rond de parken zijn minimaal 3 meter hoog, afgeleid van zichtlijnen in de omgeving. Ze onttrekken het jaar rond de panelen aan het zicht. Afhankelijk van de omgeving zou dit mogelijk ook iets artistieks kunnen zijn, een kunstwerk, een oude bestaande muur of iets dergelijks. Ook hier weer praktische regels opstellen die maatwerk toelaten.

Zoek een balans tussen toegankelijkheid en bescherming tegen ongewenste bezoekers. Dit geldt voor mensen en dieren.

Maak plaatsing zonnepanelen op eigen grond eenvoudiger en stimuleer in bebouwd gebied plaatsing zonnepanelen op daken. Dat kan privé en in samenwerkingsverband. Denk ook aan stimulering door subsidies, kwijtschelding belasting en andere vormen van positieve beloning.

Vlak de piekbelasting van de zonnepanelen af; laat tarieven meefluctueren met aanbod zon/wind.

Windenergie

De werkgroep ziet, indien Natura 2000 genegeerd wordt, mogelijkheden voor windmolens:

In Doetinchem Oost hebben we 19 eventuele locaties gevonden. Van deze locaties hebben we de slagingskans zelf ingeschat. De grootste kans van slagen zien we bij 5 windmolenlocaties. Deze zijn wel strijdig met Natura 2000 regels.

Daarnaast hebben we voor 8 eventuele windmolenlocaties met mindere kans van slagen vanwege bewoning binnen de 400 meter straal. Op 3 locaties achten we de slagingskans klein en op 4 locaties zeer klein.

Bewoners binnen de 400 meter straal moeten akkoord gaan met plaatsing. Daarbuiten, in een straal van 1 kilometer, compenseren in de vorm van bijvoorbeeld reductie op stroom of energiebelasting, aandelen in de windmolen en reductie op de aanschaf en plaatsing van zonnepanelen.

Er moet mogelijk worden minder hoge windmolens te plaatsen met minder impact op de omgeving.

Andere vormen van groene energie

Diversiteit in manieren van opwekken groene energie en besparingsmethoden; passend bij het gebied de meest passende combi zoeken. De techniek schrijdt voort; tijd voor nieuwe inzichten.

Geothermie.

Biovergisting, vooral kleinschalig om transportkosten en -overlast te beperken.

Waterkracht in verschillende vormen benutten waar mogelijk.

Andere vormen van circulaire en duurzame energiewinning.

6. Pilots uit deze werkgroep, te promoten door gD:

Windmolen die 5 kilowatt levert, mast van 25 m hoog, rotordiameter blad 4,3 m, wordt geplaatst aan Kloosterlaan. In Bronckhorst zou dit vergunningvrij kunnen. Deze kan nog in 2018 operationeel zijn.

Aan de Ooijmanlaan kunnen op een 1,8 hectare groot terrein ca. 2000 zonnepanelen geplaatst worden, het gebied is omzoomd, met een hoge natuurwaarde en waarde voor klein wild.

Er staat een energieneutrale woning aan de Steverinkstraat. Totale kosten energieneutraal maken: warmtepomp=16.000; zonnepanelen 9.000 minus aanleg gasleiding 3.000 en minus subsidie CV ketel en radiatoren 4.000. Netto-Totaal 18.000; energiekosten structureel 0.

7. Vragen en suggesties

Kijk vooral niet alleen grootschalig, maar laat ook kleinere initiatieven groeien.

Een zichtbare groene teller hoe Duurzaam Doetinchem ervoor staat:
Idee: Het resultaat in groen bijvoorbeeld aangeven op de Kies bij de Gruitpoort, waardoor visueel duidelijk wordt waar we staan, wat we nog te doen hebben. De stand van tussentijdse acties en besluiten op verschillende manieren in de hele gemeente bekend maken.

Het vormen van energievoöperaties, die ook andere onderwerpen in coöperatieve vorm kunnen organiseren, denk daarbij bijvoorbeeld aan inkoop van zorg.

Hoe leren we effectief van andere initiatieven.

Hoe zit het niet alleen met investerings- en aanlegkosten, maar ook hoe met beheerskosten?

Hoe zorgen we dat het geheel flexibiliteit houdt waardoor nieuwe inzichten ingevoegd kunnen worden?

Hoe staat het met het budget voor de duurzaamheidstransitie? Aparte reservering voor communicatie, voor nu en voor in de toekomst.

Voldoende en schoon water en schone lucht moeten ook een plaats krijgen in het duurzaamheidsbeleid.

Om het duurzame doel te bereiken moet het beleid ten aanzien van aankopen en uitruilen van gronden worden versoepeld. Het moet mogelijk gemaakt worden om woningen te "verplaatsen" naar locaties welke nu geen woonbestemming hebben. (systeem rood voor rood, groen voor groen); hiervoor budget reserveren.